

בֵּנֵי

ידיעות קיבוץ הזורע - ד' בחשוון התשפ"א - 22.10.2020

אולטרה מִפְגָּן: ריאיון עם שי חזן
אילת ראטס | עמוד 4

על הקוד האתי של מוע"מ עסקית
מיכל דור | עמוד 8

יצירה מקומית: איתי מיכאלי
| עמוד 10

צבעי האסלאם בחצי האי ערב -
חלק ג' | גד רובין | עמוד 13

- 3 | עדכונים מהנעשה בקיבוץ
עדכוני תרבות / איריס רפאלי
- 4 | המדור לשיתוף הציבור:
אולטרה מפגן סובב ארץ – ריאיון עם שי חזן / אילת ראטס
- 7 | הספד מהלווית ליז ארז / חנן ודני ארז
- 8 | ענייני השעה: גם אצלנו? לא יכול להיות... / מיכל דור
- 9 | חברים משתפים: הפגנות הסוללה
- 10 | יצירה מקומית – איתי מיכאלי
- 12 | תיבת הזיכרונות: על פרשת רפי בליץ – מזיכרונותיו של חנן נגרי
- 13 | צבעי האסלאם בחצי האי ערב – חלק ג' / גד רובין
- 15 | היה היה – פינת הארכיון / צוות הארכיון
- 16 | שביליסטים – יומן מסע / ניר רענן
- 17 | תרבות ופנאי
פינת התובנה / בועז בש מרץ'
טיפת מיתולוגיה / אהוד דור
- 18 | לקראת שבת
פרשות השבועיים / דובי זמר
אחרי הכל שיר
סוף פסוק
- 20 | שו"ת – איציק ניב / דני נהב

רצח רבין - הסיפור שלא סופר

יום ראשון ה-1.11, בשעה 20:30 בזום

סיפורו האישי והמרתק של דביר קריב
עובד השב"כ שריכז את המידע בפרשיית רצח ראש הממשלה
ושוחח בליל הרצח עם הרוצח.
מסע מרתק אל תוך החשש מפגיעה בדמוקרטיה הישראלית
במהלכו משתף בדילמות ובסערה הגדולה שחוה.

**מהרו להירשם!
מספר המקומות מוגבל**

הגהה

עמוס אורן

תמונת שער

זיוה כהן

הפצה

שי מוריס, רינה רשקוב

השתתפו בגיליון זה

איריס רפאלי, חנן ודני ארז, מיכל דור,
איתי מיכאלי, חנן נגרי, גד רובין, צוות
הארכיון, ניר רענן, בועז בש מרץ',
אהוד דור, דובי זמר, דני נהב ואילת
ראטס.

מערכת בשער

עריכה ועיצוב

אילת ראטס

טלפון

050-7450642

דוא"ל

bashaar.hazorea@gmail.com

חידון לסוכות – תודה לדובי זמר, דני וגליה נהב, שהכינו מצגת חידון כמו שרק הם יכולים ויודעים – אלופים אמיתיים.

שוק חקלאי – ביום רביעי הקרוב 28.10.20 – יגיע אלינו השוק החקלאי לקיבוץ, והאחריות בשטח תהיה על ורד צרפתי שמחליפה אותי לשבוע זה.

לקראת הסגר השני בתקופת החגים, ארגנתי את ראש השנה וכיפור עם הצוותים המעולים שנתנו את כל-כולם להצלחת האירועים, גם אם היו בצורה אחרת. לפני סוכות ארגנתי עם הצוותים את סוכות, טסתי לחו"ל וידעתי שאני משאירה את הפיקוד לצוותים מוכשרים ומקצועיים, שייתנו את כל הלב להצלחת כל המבצעים של סוכות. אני מודה לכל אחד ואחת שהיו שותפים במשימות וגאה בהצלחתם. אני נמצאת בבידוד במשך השבוע הקרוב, אך זמינה לכל עניין בסלולרי או במייל.

■ שבת שלום!

החגים עברו, הסגרים הוסרו (בינתיים), וזה הזמן לומר תודה, לכל אלה שעשו ועמלו להנעים את חג הסוכות. אמנם ללא סוכה קהילתית, אך עם הרבה כוונות טובות שהצליחו לרגש ולשמח ברמות גבוהות מאוד:

לזהר ניב ורן סולומון שהצליחו ועשו יש מאין, ולמרות כל המכשולים והבעיות ארגנו וסיפקו סכך לסוכות שבנו חברי הקיבוץ.

'משהו קטן וטוב' – **שני ויזהר נהב** הגו והביאו לביצוע את הרעיון לחבר בין צעירים לותיקים, ע"י אפיית עוגות וחלוקת פומליות, שנתרמו והובאו באהבה רבה ע"י **רוני זינגר**. **איתמר נהב** המוכשר עיצב את המודעה, **דני וגליה נהב** הופקדו על ציוות האנשים, וכמובן **רונית זינגר** שסגרה את כל העניינים הלוגיסטיים (כמו תמיד).

כל הפרויקט המקסים הזה לא היה מתבצע בלי המשפחות שהתנדבו לאפות את העוגות, לכתוב ברכות, לארוז עם הפומליות ולהגיע לבתי הותיקים, לתת להם באופן אישי את השי.

תודה ענקית למתנדבים: **שני ויזהר נהב**, **מוריה לובל ורן יפרח**, **אנה אבריאל ודייב אלקיים**, **גליה ודני נהב**, **תומר ונועה גרוס**, **הדר חננאל**, **יפית ושי חזן**, **שרון כהן**, **מרים גרוס**, **נעה ורן סולומון**, **כרמית ועמיקם שפי**, **הדס ואורי כהן**, **ניצן ניב**, **שני ומור פלד**, **שרה וטדי מוריס**, **ענת ועופר נוימרק**, **שלומית ושבתאי פרידמן**, **עפרית ולוטם בר**, **אורנית שדמון**, **יונת ואורן אבריאל**, **ליאת וירון כפרי**, **הגר ראובני**, **יהונתן ועמית בן צבי**, **איה ועמיחי אנוך**, **שרון ואלי קליה**, **יעל ועודד כהן**, **רונית וטל זינגר**, **אריאלה ואשל אלישב**, **הדר וארז חנקין**, **דניאל ומיטב אופק**, **נועה ואסף שתיל**, **הלל והדר ירון**, **נעמי שחם**, **פלורה וטיבי גנץ**, **אביטל וגל דור**, **אורית וגל אבריאל**, **טל צור** (אחות של שני נהב ששוכרת פה דירה), **איילון ונורית זמר ותום שלו**.

משאית המוזיקה – שארגנה המועצה (נתי וירבה וענת עמור), הגיעה גם אלינו לקיבוץ בחול המועד סוכות. על ההפקה בהזרוע היה אחראי **זהר ניב** הענק, עם יד ימינו **עוז חזן** התותח. **משפחת גורן** המדהימה – **ברק**, **תמר**, **כפיר ומעיין** היו אחראיים על הקלאב פינוק לילדים. 'צוות הברסלבים' המיוחדים שלנו עשו שמח בקלאב האלכוהול – **בני שמע**, **מורן ירון**, **אורן זינגר** ו**ענבר דינור**.

'קלאב פינוק' לילדים

משאית המוזיקה

צילומים: זהר ניב

אולטרה מפגן סובב ארץ

על שיירת המחאה הגדולה: ריאיון עם שי חזן

ביום רביעי בשבוע שעבר, יצאה שיירת מחאה מכפר בלום, עבור בחיפה וקיסריה, דרך תל-אביב ולבסוף ברחוב בלפור בירושלים. השיירה נשאה עשרות דגמי צוללות על רכבים וערכה מפגנים מול עשרות אלפי אזרחים תומכים, במספר אתרים. כל זאת בדרישה לחקור את חלקו של רה"מ נתניהו בפרשת הצוללות ולהקים ועדת חקירה ממלכתית בעניין. שי חזן הוא היוזם, המנהל והמפיק של האירוע המונומנטלי. בריאיון שלפניכם, שי מספר לנו על ארגון והתנהלות המפגן יוצא הדופן ועל האווירה המיוחדת והתמיכה הרבה, שזכו לה לאורך כל הדרך. / אילת ראטס

תזמון השיירה תואם ל-14 לחודש, יום לפני ההכרעה של היועמ"ש, אם לפתוח בחקירה פלילית של רה"מ בפרשה ועל הקמת ועדת חקירה ממלכתית, שתחקור את הפרשה כולה. אחת המטרות הייתה, להשפיע על ההחלטה של מנדלבליט, להראות לו שלציבור אכפת והציבור לא מוותר.

מהיכן מגיעות ה'צוללות'?

לא רבים יודעים, אבל אי שם בארץ ישנה "מספנה" סודית, שבונה את הצוללות הללו. מביאים לשם את המכלים והאביזרים לבנייה והם מחברים הכל יחד. הם בנו עבור המפגן צוללות רבות, ממש פתחנו שם פס ייצור לצוללות. חלק מהחברה שם הכרתי מה'סובב' והם הצטרפו אליי גם הפעם. אגב, את הצוללת בכניסה לקיבוץ, בניתי יחד עם ראול קובלינסקי, בשלב מוקדם של הפרויקט.

ספר על השיירה, על הדרך שעשיתם לכל אורכה.

התחלנו בשש בבוקר, בטקס פתיחה בכפר בלום ואחריו יצאנו לדרך, באוויר במים וביבשה. במקביל לשיירת הרכבים נושאי הצוללות, יצא שייט של 'צוללות' בנהר הירדן ומטס בקאי (טרקטורונים מעופפים) שנשאו שלטי מחאה וליוו אותנו בשמיים. מבחינה לוגיסטית זה היה מערך אדיר. גייסנו 30 צלמים, עשרות דוברים –

מתי ואיך התחילה המעורבות שלך במחאה הזו, 'מחאת הצוללות'?

התחלתי ליזום את שיירת המחאה לפני כחודשיים. אני נמצא הרבה על הכבישים במסגרת העבודה שלי, וראיתי את דגמי הצוללות בכניסה ליישובים וקיבוצים שנסעתי בהם. זה תפס את העין שלי ועורר אצלי את הרעיון למנף את זה, להוציא את הצוללות הללו החוצה, לציבור הרחב, כחלק ממחאה ציבורית נרחבת.

בשלב ראשון פתחתי קבוצת ווטסאפ של 'בעלי עניין'. שיתפתי את הקבוצה ברעיון ובכך שאני מוכן לקחת על עצמי את הארגון ולקדם את זה. התגובות היו טובות, קיבלתי מהחברים בקבוצה 'אור ירוק' ויצאתי לדרך. חילקתי תפקידים, ראשי צוותים, ובהדרגה הקבוצה גדלה ל-150 איש. ביחד גיבשנו תוכנית, בנינו את הקונספט והתחלנו לעבוד.

מה הייתה המטרה שלכם במפגן המחאה?

לעורר את העיסוק הציבורי בפרשת הצוללות, שהיא כפי הנראה, פרשת השחיתות הגדולה ביותר בתולדות מדינת ישראל, ואת זה אומרים אנשי צבא בכירים, יוצאי חיל הים, שהם כמובן יודעי דבר, הרבה יותר מאיתנו. מה שאנחנו יודעים על הפרשה, זה קצה קצהו של הסיפור המלא.

'צוללות' בירדן

בקאי מלווה את השיירה מהשמים

מולי בקשר ואומרת שטעינו במסלול, אבל זה כבר היה מאוחר מידי והשיירה שלנו עברה גם ליד השגרירות.

הגענו לקריה וערכנו טקס מול מוזאון ת"א. חיכו לנו שם אלפי-אלפי אנשים, עם תופים, משרוקיות וכל מה שעולה בדעתך. הריעו לנו, תמכו בנו, זה היה אירוע מטורף. כמות האנשים שהגיעה לשם פשוט הייתה לא צפויה. התוכנית של המשטרה הייתה לסגור לנו ציר אחד ובסופו של דבר סגרו שלושה צירים. העמדנו במה באמצע הכביש, בצוהרי היום, עם מוסיקה חזקה ונאומים של הדוברים שלנו, ביניהם גיורא ענבר, חיים באר ועוד. משם המשכנו לירושלים.

בלטרון חברה אלינו שיירת צוללות מהדרום, שיצאה במקביל אלינו מבאר שבע, דרך נמל אשדוד. בכביש מספר 1 השיירה מנתה כ-8,000 רכבים ו-120 צוללות. זה היה אדיה, קשה לתאר. בכניסה לירושלים המשטרה קיבלה אותנו, לפנות ערב הגענו לרחבת בית המשפט העליון, השמענו מוסיקה והתכוונו להתחיל את הטקס במקום. כתבי הטלוויזיה ביקשו שנחכה עד שעה 20:00 כדי שהם יעבירו את המפגן בשידור חי במהדורות החדשות המרכזיות. לקראת 20:00 התחלנו את הטקס, אבל בסופו של דבר, זה לא שודר ב'פריים טיים' של החדשות ומה ששודר היה קצר מאוד ולא העביר באמת את גודל האירוע.

התוכנית שלנו בירושלים, שאותה המשטרה אישרה מראש, הייתה להמשיך מבית המשפט העליון לרחוב בלפור ולקיים שם מפגן גדול. בסופו של דבר המשטרה חזרה בה ולא הסכימה לצוללות להיכנס לשם. נאלצנו להסתפק בטקס מצומצם בבלפור, עם צוללת אחת ונאום של אמיר השכל.

בכך הסתיים לו היום הארוך של השיירה, הגענו הביתה בחצות, עייפים ומאוד מרוצים.

<<<

שי עם תא"ל במיל' גיורא ענבר

אישי ציבור, סופרים, אנשי מוסיקה, אנשי צבא לשעבר, שנשאו דברים בכל מקום בו עצרנו למפגן מחאה, התלוותה אלינו עגלה ענקית, עם ציוד הגברה ובמה רק למוסיקה, שאלי קליר תפעל והיה הדי.ג'יי שלנו לאורך כל המסע הזה, ועוד ועוד.

הכל היה מתואם עם המשטרה, מ-א' עד ת', הם סגרו עבורנו צירי תנועה, דאגו לסדר ואפשרו לנו להתקדם ולקיים את המפגנים.

מכפר בלום נסענו לחיפה. בחרנו מקומות שיש להם משמעות סמלית בפרשת הצוללות. בחיפה עצרנו לטקס ומפגן מחאה במוזאון חיל הים. חיכה לנו שם קהל אוהד, בדשא מסביב ועל הגשר מול המוזאון, עם הרבה התרגשות, משרוקיות, חוצרות ואווירה טובה. הדוברים שלנו נאמו ואחרי הטקס המשכנו הלאה לקיסריה.

התוכנית המקורית הייתה לערוך טקס דומה ליד הווילה של רה"מ בקיסריה, אבל ראינו שהרחוב שם קטן מידי לשיירה שלנו וזה לא ילך. שלחנו 10 צוללות לבית רה"מ ואת שאר השיירה, 70 צוללות, הכנסנו לחניון של אמפי קיסריה. הקהל שם חיכה לנו בהתרגשות רבה, ביניהם גם קבוצה של יוצאי חיל הים, שהפגינו בבוקר מול ביתו של גנץ בראש העין ומשם עלו לקיסריה לחבור אלינו. בין הדוברים היו אחינועם ניני, שגם עלתה על הבמה של אלי ושרה עם גילי דור. גם עמירם לוין דיבר ומאיר שלו. מולנו טס מפגן אולטרה-לייט. זה היה אירוע מחשמל. משם חזרנו לכביש החוף ונסענו לקריה בת"א.

בתכנון המקורי המשטרה אישרה לנו להכניס רק 15 צוללות סמוך לקריה, אזור עמוס ופקוק בד"כ. תוך כדי תנועה החלטנו להפנות את שאר הצוללות לדרך נמיה, לכיוון שגרירות גרמניה בת"א, עם כל המשמעות הסמלית והברורה שלה, לפרשת הצוללות. זה לא היה מתואם מראש עם המשטרה, אפשר להגיד שזה היה 'תרגיל' קטן שלנו. בדרך לשגרירות, המשטרה עולה

השיירה בקיסריה

למה לדעתך מפגן המחאה בסופו של דבר נדחק לשולי מהדורות החדשות?

חשוב לציין, שלאורך כל היום, ליוו אותנו כתבים וצלמים מכל הערוצים, העלו אותנו לריאיונות ברדיו, היו שידורים חיים והייתה התעניינות גדולה. משום מה, הייתה מעין התעלמות של התקשורת דווקא בפריים טיים וגם אנחנו הופתענו מזה. כאמור, מה ששידרו בחדשות, לא מייצג את העוצמה האמיתית של המפגן שראינו בשטח והתמיכה האדירה שקיבלנו מהציבור. אנחנו חושבים שזו 'הוראה מגבוה', אין לנו הסבר אחר. למישהו כנראה היה עניין לגמד ולייתר את האירוע. אנחנו חושבים שהייתה כאן התערבות פוליטית בדרגים גבוהים, וזה מעציב אותי מאוד, שהמדינה הדמוקרטית שלנו, כביכול, מתנהלת כך.

אילו תגובות קיבלתם בעקבות המחאה?

לכל אורך הדרך אנשים חיכו לנו בצמתים, בגשרים ולאורך הכבישים, עודדו אותנו ותמכו בנו. הגדרנו מראש מחאה שקטה, אמנם היה הרבה רעש, אבל הוא לא היה שלנו, אלא של הציבור שקיבל אותנו. הכל היה ברוח טובה וזה היה מאוד מרגש. ככל שהתקדמנו דרומה, הצטרפו אלינו רכבים נוספים, חלקם עם צוללות, ועוצמת המפגן הלכה וגברה. גם אחרי האירוע, אני עדיין מקבל טלפונים ותגובות חמות. אנשי צבא בכירים וגם אזרחים מתקשרים אליי ואומרים שהארגון היה מעולה, שהאירוע היה מיוחד ומרגש.

כמה השקעת בזה?

שבועות שלמים של תכנון וארגון. כאמור, לא הייתי לבד בעשייה, אלא היו איתי עשרות שותפים, שתרמו מזמנם ומרצם לטובת העניין.

איך הייתה החוויה, להפיק אירוע מחאה, בהשוואה ל'סובב עמק'?

זאת לא הפעם הראשונה ששואלים אותי את השאלה הזו. את סובב עמק היה קשה יותר להפיק, ולקח לי עשרה חודשים להכין אותו בכל פעם, וזה כלל תכנון תקציבי ונותני חסויות. אבל מבחינת עוצמת האירוע וההשפעה הציבורית שלו, אין מה לומר, החוויה של השיירה הייתה עוצמתית יותר. היו שהשוו את זה ליום העצמאות, מבחינת ההתרגשות והאווירה.

בסופו של דבר מנדלבליט לא שינה את דעתו, והחליט שלא לפתוח בחקירה פלילית של נתניהו בפרשת הצוללות. איך קיבלתם, אתה ושותפיך למחאה, את ההחלטה הזו?

היינו עצובים, אבל ציפינו לזה וזה לא סוף פסוק

מבחינתנו. 'יודעי דבר' אומרים שמנדלבליט בעצמו מעורב בפרשה, כך שהחלטה לחקור את נתניהו הייתה מסבכת גם אותו ועל כן החליט מה שהחליט. התנועה לאיכות השלטון הגישה עתירה לבג"ץ בנוגע להחלטה, בדרישה חוזרת לחקור את חלקו של נתניהו ולהקים ועדת חקירה, ואנחנו מחכים להחלטת בג"ץ. נכון שבג"ץ נוטה שלא להתערב בהחלטות היועמ"ש, אבל אנחנו מקווים שלאור היקף הפרשה, החשיבות הציבורית הגדולה שלה והמסמכים החדשים שהתנועה הגישה בעתירה הנוכחית, בג"ץ ישקול את הדברים מחדש, הפעם לטובת הציבור.

אז מה התוכניות להמשך?

אנחנו ממשיכים לעבוד ולבשל את אירועי המחאה הבאים. יש לנו במגירה לפחות עוד שלוש תוכניות לאירועים גרנדיוזיים נוספים ואנחנו מקדמים את זה. ברקע יש כל הזמן הפגנות ואירועים בסדרי גודל קטנים יותר, שאני שותף להם.

לסיום, איך אתה מסביר את ההיענות הגבוהה מהזורע?

אכן, מתוך 150 חברי הקבוצה, 20 היו מהזורע, שהיה היישוב עם הייצוג הגדול ביותר בארגון שיירת המחאה. אני חושב שהסיבה העיקרית היא, שגם בלי קשר לשיירה, יש חברים רבים מהזורע ששותפים למחאה הציבורית הכללית באופנים שונים. למשל דרור בקיש ואופיר בר, שהיו אלה שחיברו אותי מלכתחילה למחאה הזו. כמובן שגם רתמתי חברים שלי מהקיבוץ וההיענות הגבוהה פשוט מחממת את הלב.

תודה לכל החברים מהזורע שהיו שותפים לארגון השיירה: דרור בקיש, אופיר בר, מור בקיש, רוני זינגר, אלי קליה, אנה אבריאלי, דובי וייס, עמרי רפאלי, רן סולומון, גיל סולומון, מורן סולומון, ראול ליבנה, תלמי ליבנה, אסף שני, יפית חזן, עמיחי כלב, ערן שפייר, שחר חזן וזיו פלד.

בהזדמנות זו, אני רוצה לציין לטובה את משטרת ישראל, שהלכה איתנו יד ביד, סגרה עבורנו צירים וליוותה אותנו לאורך כל הדרך, עד ירושלים. בעזרתם האירוע עבר ללא שום תקלות או בעיות (למעט האכזבה של בלפור, שלא הורשינו להיכנס). אני הבעתי את תודתי למשטרה גם באופן ישיר וזה שימח אותם מאוד, לקבל משוב חיובי והכרת תודה, בתקופה בה הם סופגים, למרבה הצער, הרבה ביקורת ולעיתים גם אלימות מצד מפגינים. כנראה שאפשר גם אחרת.

תודה לשי חזן על הריאיון ועל עוד הפקה מופתית,

הפעם לטובת עתיד המדינה ■

סבתא ליז,

אליזבט רוזנטל, לימים ארז, לבית הירשברג, נפטרה אמש בשיבה טובה, בת 103, בבית שקמה שבקיבוץ הזורע. שבעת ימים ומעשים, מוקפת שלושה בנים, נכדים ונכדות, נינים, נינות וחמישים.

סבתא הייתה תאבת חיים. עד לשנה האחרונה הייתה עדיין פעילה, ניהלה בבית שקמה משק בית פעיל, בישלה, אפתה ונהנתה ללכת עצמאית ל'כלבו' ולרכוש את מצרכיה, כמו גם לנסוע בחברת הדר, או דני וברברה לבתי הממכר ביוקנעם, רמת ישי או נוף הגליל, ולסרוק את חנויות האופנה או הכלים והסדקית, ולגלות את החידושים האחרונים שרק ניתן לרכוש.

כן, קיימה תקשורת ענפה לרחבי העולם באמצעים האינטרנטיים החדשים, ניהלה בדירתה מפגשים חברתיים על קפה עם חברות וחברים מהזורע ומחוצה לו. עוד בימים שגרה בבית אלדן שבקרית מוצקין, או בבית שמואל שבקרית שמואל, נהגה לנסוע לקונצרטים ובילוי בחברת חברותיה.

וכך כותבת סבתא ליז לימים: "אני בת 93 וברצוני לספר לצעירים על העבר שלי, מדוע לילדים שלי אין סבא וסבתא, איך חיו אז בגרמניה... בגלל שאני כל כך זקנה כבר לא נשארו לי חברות ובגלל שאין לי עם מי לשוחח על העבר, אני מפנה את דבריי לצעירים..."

חייה במאה השנים האחרונות שיקפו היטב את התבגרותה בברלין, כבת למשפחה יהודית מתבוללת ממעמד הביניים המבוסס, ערב התקדרות השמיים ועליית הנאצים לשלטון. רדיפת היהודים וגירושם מבתי הספר והמכללות, הרס עסקיהם והגבלתם ועד ליל הבדולח, שעמו הגיחה ההכרה שאין עתיד בגרמניה וצעירים רבים הגיעו לתנועות הנוער והחלוץ, בכוונה להכשיר את עצמם לעלייה לפלסטינה – א"י. בעוד שאחיה פרנץ הבוגר ממנה, ירד לדרום אפריקה.

כך הכירה ליז הצעירה את הלמוט לבית רוזנטל ויחד הגיעו להכשרה ב'וינקל', חוות הכשרה של משפחת שוקן, שהועמדה לרשות העולים הצעירים, ביניהם חברי הוורקלויטה, לעתיד חברי הזורע. לימים ליז והלמוט נישאו והקימו משפחה, במטרה לעלות לארץ ולהקים בית ומשק בשדה ורבורג, בכדי לקלוט את הוריהם איתם, שלעולם לא הגיעו לארץ.

אימה נטלה חייה בידיה, כשהבינה משכניה שהנאצים עומדים לקחתם למחנה ריכוז. אביה הרוקח המכובד, שנלקח למחנה טריזנשטאט שם היה מחסור בתרופות, נטל גם הוא את חייו. ואילו אימו של אבא, לא קיבלה אשרת כניסה לארץ ישראל ונמלטה יחד עם בתה לאיטליה, שם מצאו מקלט.

סיפור העלייה, קשיי הקליטה, בניית הבית והמשק בשדה ורבורג, לידת חנן ודני, חוסר ההצלחה הכלכלית והעדר הרגלי עבודה – רדפו אותם לימים בירושלים, בחיפה ובקריות והעיבו על חיי המשפחה. עד שבשנת 1949 נפרדו ההורים ואימא נישאה לאלכס, שחזר לצבא קבע. לימים, כשגרו בצפת, נולד איתן.

שנים של מאבקים ומשפטים להשבת רכוש המשפחה שניהלה בברלין, של עזרה וסיעוד לארטור ומריה פייגה, ידידי נעוריהם שנותרו בברלין עד למותם, סייעו לבסס את הרנטה לימי זקנתה רבת השנים. בשנת 1993 נפטר אלכס, לאחר בריאות לקויה ונקבר כאן, בבית אורן.

ב-13 השנים האחרונות חיה אימא בבית שקמה, למעט חצי שנה שניסתה במעון משען על הכרמל. היא נהנתה משירותי הבית, מהצוות המסור והמכבד בניצוחה של ענבל בקיש. אימא הרגישה כבת בית בהזורע, בחיבוק בני המשפחה וכל זאת בזכות נכדתה הדר, שדאגה להעבירה להזורע ובשנים האחרונות דאגה לכל מחסורה ותיאמה בשמנו את התקשורת עם מוסדות הבריאות ובית שקמה.

אימא וסבתא יקרה, נאחל לך מנוחה שלמה ליד אלכס אישך, בבית אורן המעטירה, בחברת איתן, אמירה, שושי, מיכל, אנאבלה נינתך, מתיאו, יותם ואיתי.

■ חנן ודני ארז

גם אצלנו? לא יכול להיות... / מיכל דור

אני ממשיכה וקוראת את הסעיפים ונתקלת בשורה הבאה: "טרם מינויים, יידרשו חברי מועצת המנהלים לאשר בחתימת ידם את הקוד האתי" (סעיף 2). פסקה זו הדליקה אצלי נורות אזהרה ומיד פניתי לקרוא את סעיפי הקוד האתי הנכסף...

ולהלן הקוד האתי לפניכם:

קוד אתי לחברי מועצת המנהלים

א. חבר מועצה מחויב למלא את תפקידו בנאמנות, בהגינות ולפעול למען טובת הקיבוץ ולא למען טובתו ו/או טובת קבוצה מקרב חברי הקיבוץ, אליה הוא משתייך.

ב. חבר מועצה מחויב בחובת נוכחות לכל הפחות ב-2/3 מהישיבות הקבועות לחציון. אי עמידה בחובה זו תחייב את היו"ר העסקי של הקיבוץ להביא בפני מועצת המנהלים דיון לקבלת החלטה בדבר פנייה לשיחת הקיבוץ להחלפת חבר המועצה שלא עמד בחובת הנוכחות כאמור.

ג. חבר מועצה לא ישתמש, בעת דיוני המועצה, בטונים גבוהים ותוקפניים ובשפה לא מכבדת, לא יתפרץ לדברי אחרים ויימנע מפגיעות אישיות בחברי מועצה אחרים.

ד. חבר מועצה חייב בגילוי נאות של כל חשש לאינטרסים אישיים ביחס לכל נושא העולה לדיון, ובמקרים בהם מדובר באינטרס אישי ישיר (כגון דיון העוסק בו, או במי מבני משפחתו המצומצמת), יימנע מהצבעה.

ה. חבר מועצה לא ישתף את מי מחברי הקיבוץ, שאינו חבר מועצה, בחומרי הרקע שהועברו אליו טרם ישיבת המועצה.

ו. חבר מועצה לא ישתף את מי מחברי הקיבוץ, שאינו חבר מועצה, במידע דיסקרטי ו/או כזה ששיתופו עלול לפגוע בפעילות העסקית של הקיבוץ, אליו נחשף במהלך ישיבות המועצה.

ז. חבר מועצה יסייע ככל יכולתו ליו"ר המועצה בשמירה על ניהול מסודר ויעיל של דיוני המועצה.

ח. חבר מועצה יימנע משיוך שמי של דברי חברים אחרים במועצה (להבדיל מדבריו שלו), בדווחו לחברי הקיבוץ על דיוני המועצה.

<<<

בשעה טובה, פורסמו הפרוטוקולים של מועצת המנהלים העסקית. לאחר תקופה ארוכה של יובש, קיבלנו השבוע 'בליץ' של פרוטוקולים לעיון, שמציגים את מצב המשק הקטן שלנו. כמו שנאמר: "מוטב מאוחר מאשר לעולם לא".

האמת, התמונה מדכאת... המצב לא משהו וזה בלשון המעטה. שנת 2019 הסתיימה לה בהפסד של 3.8 מיליון ש"ח של פעילות 'מעיינות'. ובכלל, כבר שנה שנייה שהמשק בהפסד של כ-5.5 מיליון ש"ח והשנה הזו כנראה לא תיטיב עמנו, בעקבות משבר הקורונה.

יש לי הרבה מה לומר על מה שכתוב בפרוטוקולים, על הפרסונות שמכהנים בצוותים מטעם ההנהלה, על הנעשה בענף החסות, על השותפות בניהול הגד"ש שלא התממשה ועל עסקת המרלו"ג (המרכז הלוגיסטי) – עסקה שהיא למעשה שונה לגמרי מזו שהקיבוץ אישר בשיחה ובקלפי, לפני יותר משנתיים: "עלות הקמת המרלו"ג גדלה מתקציב של 40-45 מיליוני ש"ח לכ-90-85 מיליוני ש"ח." (מתוך פרוטוקול ועד הנהלה ליום 6/9/20).

אבל הדבר החשוב והמטריד מכל בעיניי, הוא הפרוטוקול שמדווח על סמינר הקוד האתי, שעברו חברי מועצת המנהלים במאי השנה (פרוטוקול ועד הנהלה ליום 21.5.2020 – 7.10). על פניו, נראה שסדנה כזו היא בהחלט דבר מבורך. סדנה עם כותרת מבטיחה, שבהחלט אמורה להיות חלק אינטגרלי מהתנהלות מועצת מנהלים. וכך מתואר: "מטרת הסדנה היא ללמוד ביחד את הקוד האתי ותפקידי הדירקטוריון/מועצת המנהלים, ולקבוע את כללי העבודה/אחריות של הדירקטורים הן בתוך המועצה, הן מול הענפים/תאגידים והן כלפי הקיבוץ."

ט. מצופה מחבר מועצה שלא יציג עמדה באסיפה כנגד החלטת המועצה, אלא אם המועצה החליטה על "חופש דינוני" אד-הוק. יו"ר המועצה ו/או המנהל העסקי יציגו/ו נאמנה בפני אסיפת החברים את הדילמה שעמדה בפני המועצה, את השיקולים השונים ואת החלטת/המלצת המועצה.

אני קוראת את הקוד האתי ומשפשפת את עיניי, לבדוק שבאמת זה מה שדורשים מחבר מועצה לחתום עליו. האמת, לאחרונה הראייה שלי נחלשת. אמנם אני כבר בגיל שבו יש לי צורך במשקפיים לקריאה מקרוב, אבל אני עדיין מתכחשת. אז חשבתי שלא הבנתי ולא ראיתי טוב, הגדלתי במחשב את הכתוב ואכן, לא טעיתי.

לצערי, מסתבר שגם לשבילי הקיבוץ הגיעה הרח ה"ביביסטית" השולטת במדינה, כלומר: "או שתיישר קו עם המנהיג או שאתה לא רצוי!"

כבר מאז עסקת 'מיקסר' והדיונים הסוערים, היו שמועות שהמסקנה העיקרית של מנהלי המגזר העסקי מביטול העסקה, היא להפחית מידע מהציבור...

מסתבר שיש דברים בגו.

להזכירכם, מנהלים יקרים, הקיבוץ הזה הוא חברה דמוקרטית! חופש הביטוי הוא העיקרון המוליך את רוח

הקיבוץ מיום היווסדו. כל אחד מוזמן להגיד את מה שעל ליבו, בכל פורום שייבחר, ואף אחד לא יסתום לו את הפה!

מי מכם, דיאנה ורענן, שבחר לכתוב את הסעיפים הללו, כנראה שלא מבין את מהות חיי השותפות והערכים של קיבוץ הזורע. מה שנכתב כאן (בסעיפים המודגשים) אינו מתאים כלל וכלל למקום בו אנו חיים – מקום שמעודד דעות אחרות, שקיפות, שיתוף, קבלת ביקורת והסקת מסקנות, ועם כל אלו, להמשיך לחיות זה לצד זה ברעות, ערבות הדדית וחברות אמיתית.

אתם, בדרך הזו, מובילים אותנו לחברה פחדנית, חברה שמסתירה מידע מהציבור שאותו אתם משרתים. אתם מייצרים מועצת מנהלים שבוגדת בתפקידה האמיתי – להוביל אותנו, ביחד איתנו, למקום טוב יותר.

חבל שבחרתם בדרך זו, במקום להתרכז בשיפור תפקוד המועצה, הגברת שיתוף הציבור, שקיפות ופתיחות. ומכאן, חברי מועצת המנהלים הנבחרים, אני קוראת לכם לא לחתום על הקוד האתי, להגיד את שעל ליבכם תמיד ולא לפחד כלל.

■ אני איתכם ובטוחה שעוד רבים אחרים.

חברים משתפים

להלן תמונות מהפגנות הסוללה בהזורע, למען הדמוקרטיה ושלטון נטול שחיתות.

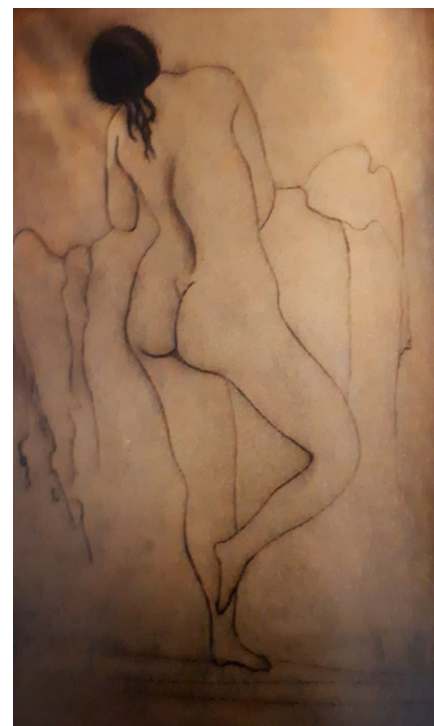
תודה לצלמים השונים ולדיוה כהן ואליאב פרייס, שהעבירו את התמונות.

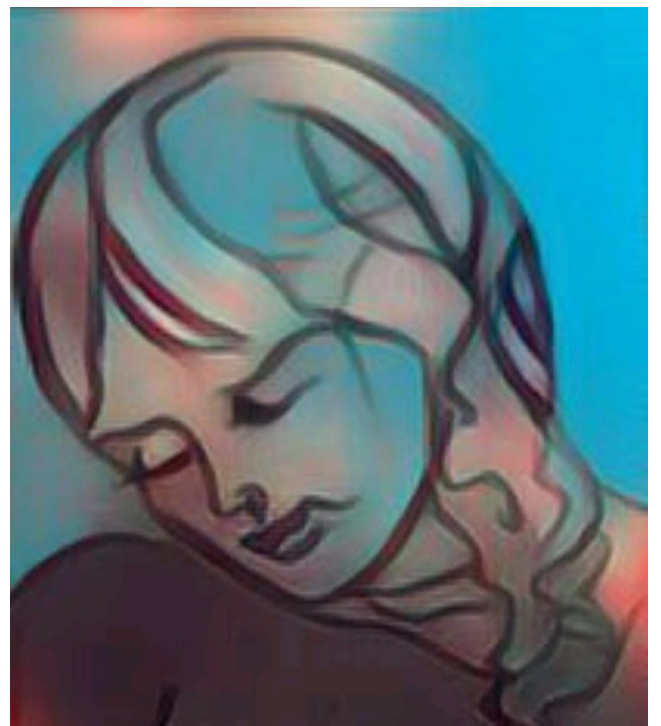
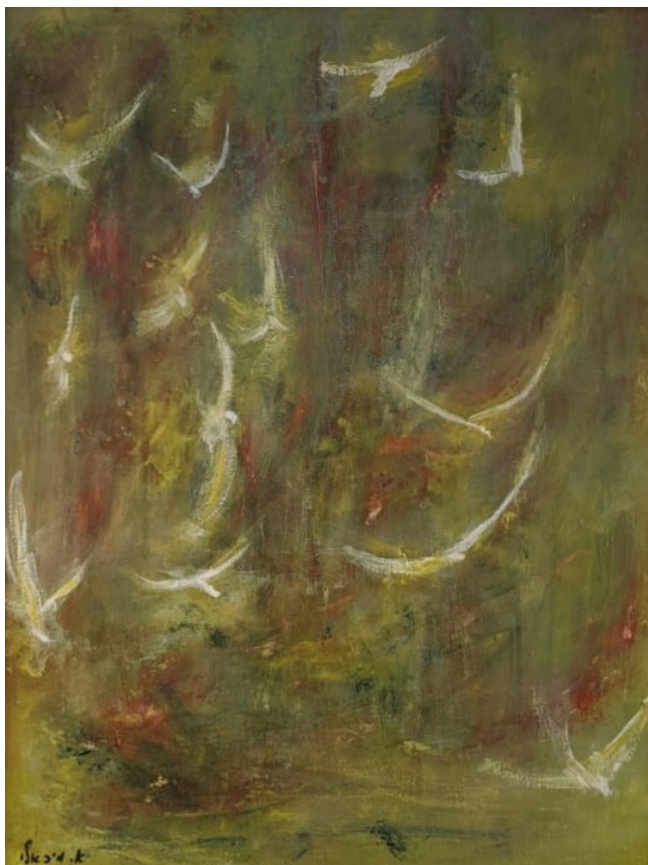
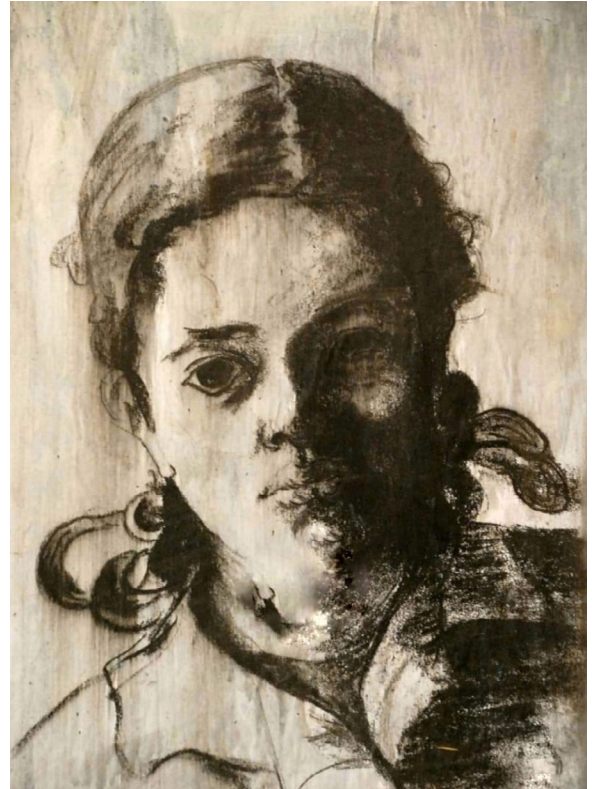

החיים בתמונות

לא כל החיים שלי היו רק מלחמות... יש לי חיים אחרי המוות והשכול.
אני בחרתי בחיים, ובציוריי אני מרחיב ומשלים את עולמי בצבעים.

על פרשת רפי בליץ – מזיכרונותיו של חנן נגרי

באותה תקופה, מחסן הנשק נמצא בקומת הקרקע של מגדל המים (נמצא כיום באתר החתונות). כך היה מקובל בקיבוצים רבים.
מספר חנן:

למחסן הייתה דלת כניסה מעץ, ובנוסף סבכות ברזל. רצינו לחזק את הדלת בפלטה של ברזל. כנראה, לפני שהספיקו להדביק את פלטת הברזל לעץ, קרה משהו בשעת חילופי שומרים בקיבוץ, כנדרש, הלכתי לרשום את הנשק ע"ש השומר החדש. התברר שהדלת נפרצה, אך לא הייתה שבורה, המנעול היה שבור. הודעתי מיד למשטרה ובאו חוקרים.

לאחר גילוי הפריצה, ספרתי את כלי הנשק והתברר שנגנבו אקדחים לא סטנדרטים. לכל כלי כזה הייתה כמות תחמושת שמספיקה רק לכלי אחד, לפעילות אחת. רק לכלי אחד לא הייתה תחמושת והוא נמצא בהמשך הזמן בכרם של בית אורן. המסקנה הייתה שהגנב היה מומחה וידע מה לגנוב.

תוך כדי הטיפול בנושא, התברר שסבכת הברזל נחתכה. מבדיקה התברר שהאדם שחתך אותה היה שמאלי, איתר יד ימין.

המשטרה חקרה, בראשות הקצין קארל זינגר וצוות בלשים. ההנחה הייתה שמישהו מבין הנערים של חברת הנוער, ששהתה באותם ימים בקיבוץ, עשה זאת מתוך שובבות. הם נחקרו בתחילה וביניהם היו איתרי יד ימין, אך החקירות לא העלו דבר.

בו זמנית, קרו עוד שתי גניבות בקיבוץ: אחת של אוסף הבולים של אחי אברהם נגרי ז"ל, אוסף מיוחד ומאוד יקר באותם זמנים. גניבה שנייה הייתה של תת מקלע צבאי, מחבר של אותה כיתה.

אדם אחד לא ביקש איש לחקור, את שומר הלילה של אותו לילה... זה היה רפי בליץ. רפי סיים את משמרתו ונסע לנופש באילת, והוא היה איתר יד ימין.

כאשר רפי בליץ נתפס, הוא הודה בגניבה וברצח ודיווח על מקומו של תת המקלע, בתוך קירות המבנה של חדר האוכל (כיום אולם החתונות). לגבי הבולים, לא ידוע לנו לאן התגלגלו.

אני, לאחר שהאקדח נמצא, הוזמנתי לבית המשפט להעיד על אמיתות האקדח. היו בידי וברשימותיי כל הפרטים. בבית המשפט, בזמן שהמתנתי, ישב על ידי

בשבוע שעבר הוקרן בערוץ כאן 11 הסרט התיעודי 'רצח בקולנוע צפון'. הסרט עוסק בפרשה שהתרחשה בשנת 1957 והסעירה את מדינת ישראל, ובה נרצח בעת ניסיון שוד בקולנוע 'צפון' בתל אביב, המהנדס פידיה פיאטלי. השודד הרוצח, רפי בליץ, הצליח להימלט עד שלבסוף נתפס והורשע. בעקבות שידור הסרט, חנן נגרי מספר מזיכרונותיו מאותה פרשה.

שכתוב: שלומית נגרי. השלמות: נחשון נגרי.

רפי הגיע מגבעת ברנר. כביכול, לא מצא את מקומו שם. הוא היה מוזיקאי מחונן ובגבעת ברנר לא היו התנאים שביקש לממש את רצונו. זאת עפ"י ההמלצות בעת העברתו לבית אורן, מפני שאז לא היו מפרטים יותר מדי על העברה.

רפי שהה בבית אורן תקופה לא ארוכה, לפני פרשיית גניבת הנשק והרצח. בבית אורן הוא לא השתלב חברתית, בני גילו היו אחי אברהם נגרי ז"ל ובני כיתתו, שחלקם עדיין שירתו בצבא באותם ימים. הוא נחשב לבחור מופנם.

בבית אורן גם הייתה חברת נוער, כמקובל באותם ימים. חנן נגרי היה המא"ז (מפקד אזור) של בית אורן, והאחראי על מחסן הנשק של היישוב.

במחסן הנשק, כל כלי הנשק היו רשומים ותחת פיקוח של משמר הגבול, שהוקם אז, ושל משטרת ישראל. במחסן היו מספר כלי נשק עוד מלפני הקמת המדינה, חלק מהרובים היו ירושה מימי המנדט (גפירים), נשק אחיד. והחלק השני היה רכוש שנקנה עוד לפני קום המדינה, בכספי היישוב, כמקובל בימים ההם. אז היה נהוג שכל יישוב רכש לעצמו באופן פרטי נשק להגנה עצמית. אופי הרכישה הוביל למצב שהיו כלי נשק בודדים מכל סוג, נשק לא סטנדרטי. כאמור, כל סוגי הנשק היו רשומים.

במדינת ישראל בשנים 57-1956, מיד לאחר מלחמת סיני, היו רחשים של מרידות בין שורות הימין הקיצוני לבין שלטון המדינה. לכן, משטרת ישראל וכוחות הביטחון עקבו אחרי הקבוצות של הימין הקיצוני, מפ"ם שמאל וכו'. אי לכך, יצאה הפקודה מטעם השלטון, שהנשק נשאר ביישוב. אבל את מחסני הנשק היה צורך לחזק ולשריין את הנגישות אל הנשק.

בחור אחד, ממושקף, גם הוא הוזמן להעיד. אותו בחור, שהיה בין הראשונים שרפי בליץ ניסה לארגן (לאחר הרצח), התארגנות של חבורה לצורכי פעילות פלילית, סיפר כך: "רפי בליץ ארגן אותם וסיפר להם שהוא רצח את פיאטלי".

הבחור לא האמין לו, והביע ספקות בנושא, אז רפי הכה אותו ושבר את משקפיו, ולכן, הלך למשטרה להגיש תלונה. ההערכה שלי, שבעקבות תלונה זו הידע והנתונים החלו להיאסף.

צבעי האסלאם בחצי האי ערב – חלק ג' / גד רובין

למרות הכול, הכסף הקטרי קונה הכול: נכסים עצומים באירופה ואמריקה, קבוצות כדורגל ראשונות במעלה כפי שצוין לעיל, וכמו כן, היא מטיסה חצי עולם בחברת התעופה העצומה שלה Qatar Airways. קטר מקיימת קשרים דיפלומטיים ומסחריים הדוקים עם איראן ושיתופי פעולה בהפקות גז ונפט. [אין מקום ליחסים בין ממלכת קטר וישראל, לא בהזדמנות זאת].

5. איחוד האמירויות הערביות: עד גילוי 'מעיינות' הנפט והגז בשנות ה-60 של המאה הקודמת, היה האזור מדבר צחיח ושומם. רק לאורך החופים ישבו כפרים קטנים שעסקו בדיג עלוב ושליית פנינים. היסטורית, עד 1820 היה האזור שורץ שודדי ים, שהטילו מורא על שיירות של אוניות סוחר מהודו. שוד ימי היה עיסוק 'לגיטימי' ומתגמל. ב-1820 כפתה בריטניה על שליטי חוף המפרץ הסכם להפסקת השוד הימי והתחייבה לעזור לכלית לשליטתה (בתשלומים שנמשכו עד שנת 1971). צריך להבין, אותם אמירים או שליטים, שהיו נוודים מחצי האי ערב ו'התנחלו' כאן, הגיעו ל'סוף העולם'. לא מים, לא צמחייה, אלא מדבר של חצץ וחול. יש להניח שלא רקדו הורה כש'עלו לארץ'. העוני והעולב שלטו במקום. ב-1962 'זרח כוכבם' כשנתגלו מרבצי נפט גדולים וחלה מהפכה בכלכלת האזור. **אותם ראשי שבטים, שאף אחד לא 'ספר' אותם, נעשו לשליטים רבי עוצמה כלכלית, עשירי העולם.** מחברה חקלאית של רועי עיזים ודייגים דלים, קפצו בדור אחד לקדמת הטכנולוגיות של המאה ה-21.

בשנת 1972 נחתם הסכם האיחוד בין שבע האמירויות (צעדים ראשונים החלו כבר ע"י הבריטים ב-1952). המשטר הוא פדרציה של אמירויות (מונרכיות). לכל אמירות יש עצמאות בשלטון הפנימי בתחומי כלכלה, חברה ודת. מדיניות החוץ והביטחון נקבעת ע"י הנשיא, שעומד בראש המועצה העליונה. נשיא האיחוד, האמיר של אבו דאבי, נבחר לתקופה של 5 שנים. נשיאים חדשים שיתמנו יהיו תמיד שליטי האמירות של אבו דאבי לדורותיהם. לכל מדינה חוקים ומערכת משפט אזרחית ודתית (מאוד סובלנית) משלה.

בחלק הקודם התחלנו לקשור בין הפלגים והזרמים השונים של האסלאם למדינות חצי האי ערב. פגשנו את: 1. ערב הסעודית, 2. כוויית ו-3. בחריין. בחלק זה נשלים את המפגש עם ארבע מדינות נוספות (מתוך שבע סך הכל).

4. קטר: שכנתה של בחריין, חצי אי ש'בולט' צפונה מסעודיה אל המפרץ הפרסי. אורך הגבול היבשתי שלה עם סעודיה הוא כ-60 ק"מ. שטחה 11.5 אלף קמ"ר (כמעט פי 20 מבחריין) ומספר אזרחיה כ-300 אלף בלבד, לעומת 2.3 מיליון תושבי חוץ (פי 7.5).

בקטר שולטת משפחת אאל ת'אני (השני). זוהי משפחת נוודים מערב הסעודית שהתיישבו במאה ה-19 בחצי אי שומם, חול וחצץ, בעיר דוחה, והקימו את הממלכה. המשטר הוא מונרכיה אבסולוטית. ה'חול והחצץ' נעשו מאוד כלכליים, כאשר בשנת 1939 נתגלו מצבורי נפט וגז בכמויות עצומות בממלכה. אזרחי המדינה לא משלמים מיסים, לא משלמים על מים וחשמל ולא ארנונה. הכול על חשבון האמיר. המדינה התקדמה מחברה מוסלמית שמרנית לחברה חופשית מתפתחת. השקעות גדולות בתעשייה (עובדים זרים) ובעיקר השקעות בספורט בין לאומי: החלון שלהם למערב – סן-ז'רמן בפריז ובארסה בברצלונה, מסלול פורמולה 1 בדוחה, אליפות העולם בכדורגל ב-2022 ועוד. השליט ורוב האזרחים הם מוסלמים סונים מהזרם הווהאבי, כמו בארץ מוצאם סעודיה, אבל בהחלט לא רדיקלי. כמו כן, יש כ-20% שיעים.

מבחינה פוליטית בינלאומית, קטר היא 'הילד הרע' של המדינות המוסלמיות ושל העולם המערבי. קטר תומכת טרור בינלאומי, אם במימון או בתמיכה אחרת. בשנת 2017 הודיעו מצרים, סעודיה, בחריין, איחוד האמירויות וארצות אחרות, על ניתוק הקשרים הדיפלומטיים וסגירת השגרירויות בגלל תמיכתה של קטר באיראן, בתנועות 'האביב הערבי' ובגלל רשת השידור 'החופשית' שלה אל ג'זירה, שפגעה במדינות ובמשטרים השכנים. סעודיה הגדילה לעשות, סגרה את הגבול המשותף והחלה בחפירת תעלה, שתפריד את חצי האי הקטרי מסעודיה.

ג. פוג'יירה. "לא הכול זהב/נפט" באיחוד האמירויות. אמירות פוג'יירה שוכנת לחוף מפרץ עומאן, ויש לה גבול בין לאומי רק עם סולטנות עומאן. רוב השטח הררי, מבוך בגשמים ומזג אוויר ממוזג ונוח. עד כאן הכול טוב. אלא שאמירות זאת היא הענייה באיחוד האמירויות ומתקיימת מסובסידיות של הממשל המרכזי של האיחוד. למרות הסובסידיות, האמיר שהוא השליט האבסולוטי, הוא בעל הרכוש העיקרי באמירות ויש עירוב בין רכוש הפרטי ובין המדינה. בניסיון להגדיל את הכנסות המדינה הם הקימו "אזור סחר חופשי" משלהם שממוקם בדובאי **בנמל ג'בל עלי** (ליד אי הדקלים).

ד. שארג'ה (אלשרקה-המזרחית). אמירות זאת היא היחידה שיש לה חופים גם במפרץ הפרסי וגם במפרץ עומאן (ללא רצף יבשתי, מובלעות). שארג'ה היא מרכז התרבות וההשכלה של האמירויות. שליט שארג'ה הוא שיח' ד"ר סולטאן בן מוחמד אל-קאסמי, איש תרבות מזרחית ומערבית, שפתח בעיר מוזאונים חדישים ואולם קונצרטים. בעיר אוניברסיטאות ומכללות בין לאומיות ובית ספר לרפואה. מבחינה מוסלמית, באמירות זאת ישנה החמרה בדיני אלכוהול, דבר שמעודד תיירות מוסלמית אליה. העיר שארג'ה קרובה מאוד לעיר דובאי (מרחק של כ-15 ק"מ). סיפור מיוחד הוא המאבק ארוך השנים של אמירות שארג'ה עם איראן **על השליטה באי אבו מוסה** שבמיצר הורמוז. האי קטן מאוד, כ-13 קמ"ר שטחו, וכמעט חסר חשיבות כלכלית (חוץ ממעט נפט), וחשיבותו העיקרית היא בשליטתו על מעבר אוניות במיצר. עשרות רבות של סכסוכים והסכמים בין לאומיים, שכוללים בין היתר את פורטוגל ובריטניה, כמו גם התערבות רוסית, גרמנית וצרפתית לאורך ההיסטוריה, בשאלה למי שייך האי, לאיראנים או לערבים. ב-30 בנובמבר 1971, יומיים לפני הכרזת האיחוד בין האמירויות, השתלטה איראן על האי, **זאת בזמן שהיה הסכם של שליטה משותפת של שארג'ה ואיראן על האי**. כל כך הרבה אנרגיות שליליות על 13 קמ"ר... אני משער שלא למלחמה זאת נזקקת א.א.ע. למטוסי החמקן F-35 מהאמריקאים, בעיקר לאור העובדה שלא כל האמירויות תומכות בשארג'ה בסכסוך הזה עם איראן.

6. תימן: היום אחת המדינות הפחות מפותחות בעולם. בעבר הייתה המדינה היותר עשירה ומפותחת בחצי אי ערב. אזור מערב תימן הררי (פסגות מעל 2,500 מ') ובעת העתיקה היה מרכז גידול בשמים (מור ולבונה) ושיווקם לרומא וביזנטיון. גשמי המונסון מאפשרים חקלאות הררית פורייה. ההיסטוריה העתיקה של תימן מאוד מעניינת. החל מממלכות עתיקות מפוארות (גם ממלכה יהודית) עד למשטר תאוקרטי אנרכיסטי היום.

בפדרציה חיים כ-10 מיליון תושבים (בישראל 9.3 מיליון), מהם רק כ-1.5 מיליון אזרחים (12%). היתר עובדים זרים ברובם. הדת הרשמית במדינה, לפי החוקה, היא האסלאם: 97% סונים (מתונים) ו-3% שיעים. כדי לשמר את המצב, חל איסור על אזרחיות מוסלמיות להינשא לגבר שאינו אזרח באמירות.

כעת נעשה היכרות פרטנית עם 4 אמירויות:

א. הראשונה והגדולה (מאוד) ביניהן: אבו דאבי. משמעות השם "דאבי" – ראם (Oryx), אבו דאבי = "אבי הראם". אותו ראם ערבי (ראם לבן) שבארץ מגדלים בשמורת יוטבתה, לשם השבתם לטבע למרחבי הנגב, ניצוד שם בעבר באופן אינטנסיבי, בעיקר ע"י עסקני נפט מערביים רכובי ג'יפים, ש'הצליחו' להשמיד את המין בצייד פרוע במדבריות ערב, בעיקר בעומאן. הראם הוא גם הסמל שמתנוסס על זנב מטוסי Qatar Airways (הקטרית) כסמלה של החברה. **שטחה של אבו דאבי 87% משטח האמירויות.** רוב השטח מדברי. האוכלוסייה ברובה מתרכזת בעיר הבירה אבו דאבי, השנייה בגודלה באמירויות, בה מתגוררים 1.4 מיליון תושבים, מהם **80% עובדים זרים.** אמיר אבו דאבי, ח'ליפה בן זאיד אאל נהיאן, הוא גם נשיא איחוד האמירויות הערביות. הכלכלה בנויה בעיקר על נפט (80% מתפוקת הנפט באמירויות) ותיירות. דת האמירות לפי החוקה היא אסלאם מליכ'י, שמסובסד ע"י הממשלה.

ב. דובאי. השנייה בגודל שטחה באמירויות וראשונה במספר התושבים: 2.9 מיליון, כאשר רק 17% (כחצי מיליון) אזרחים (ערבים). היתר בעיקר עובדים זרים. יש לציין שעל אף עושרה הרב, היחס בדובאי לעובדים הזרים הוא גרוע מאוד – אי תשלום משכורות ותנאי עבודה מחפירים, שהגיע עד התערבות חיצונית ליישוב הסכסוכים. דובאי היתה כבר בסוף המאה ה-19 מרכז מסחרי מפותח, עם נמל גדול ומרכז סחר בין לאומי. רק **6% מהכנסות האמירות הן מנפט.** עיקר הכנסתה מתיירות ומאזור הסחר החופשי בנמל של ג'בל עלי (Jebel Ali) בו מונהג פטור מתשלום מיסים. זהו נמל גדול מאוד, מהגדולים בעולם. הכנסות נוספות מגיעות ממרכז להשקעות נדל"ן בין-לאומיות. עיר הנמל ג'בל עלי, שהיא אחת המודרניות בעולם, מתפארת במגדלי היוקרה הגבוהים ומהמפוארים בעולם, מלונות יוקרה ופרויקטים של בנייה בים כמו איי הדקלים (מראה נהדר כאשר ממריאים מנמל התעופה מעל העיר) ו"איי העולם". העיר המפוארת מושכת אנשי עסקים ותיירים רבים באווירה בין-לאומית, זאת למרות שהמדינה היא מוסלמית סונית-וואהבית בעיקרה (85%) עם מיעוט שיעי (15%). מאוד לא שמרנית אבל עדיף להתנהג בכבוד וזהירות.

ממושכת. הוא שמר על יחסים עם ישראל: ביקור רבין ב-1994, נציג רשמי להלוויית שמעון פרס ב-2016, ביקור ביבי (ושרה כמובן) ב-2018 ונציגויות רשמיות שנפתחו ונסגרו לסירוגין. הסולטאן החדש, בן דודו של הסולטאן הקודם (שלא היו לו יורשים) עדיין לא גילה את הקלפים ליחסו כלפי ישראל, אבל סביר להניח שימשיך את מדיניותו של הסולטאן הקודם.

בעת העתיקה הייתה עומאן חלק מהאימפריה הפרסית העתיקה. הערבים החלו ליישב את האזור בתחילת המאה ה-1. בעת הולדת האסלאם אימצו בני עומאן את כת האבאדיה (פלג של הח'וארג'), שפרשה מהח'ליף עלי בעקבות אי הסכמה פוליטית, בנושא משא ומתן של הח'ליף/אימאם עלי מול ה'פרו סונים' במלחמה ביניהם. האיבאדים, בניגוד לשיעים, שטענו כי באסלאם צריכים לשלוט צאצאיו של עלי (משפחתו של הנביא מוחמד) ובניגוד לסונים, שטענו כי בשלטון ראוי להחזיק רק בן שבט קורייש, האיבאדים מאמינים שכל מוסלמי אדוק, ישר דרך ובעל כישורים יכול להנהיג את האסלאם. האיבאדים שמרנים מאוד ומחויבים להקפדה יתרה על כל מצוות האסלאם, אולם הם ליברלים יותר בכל הקשור לשלטון. כלכלתה של הסולטנות מתבססת על 90% ייצוא נפט (60% באחזקת המדינה-הסולטאן).

עד כאן סדרת מאמרים זו. מקווה שהארתי במעט את התמונה הפוליטית-דתית בחצי האי ערב. ואם בלבלתי, אנא סלחו לי...

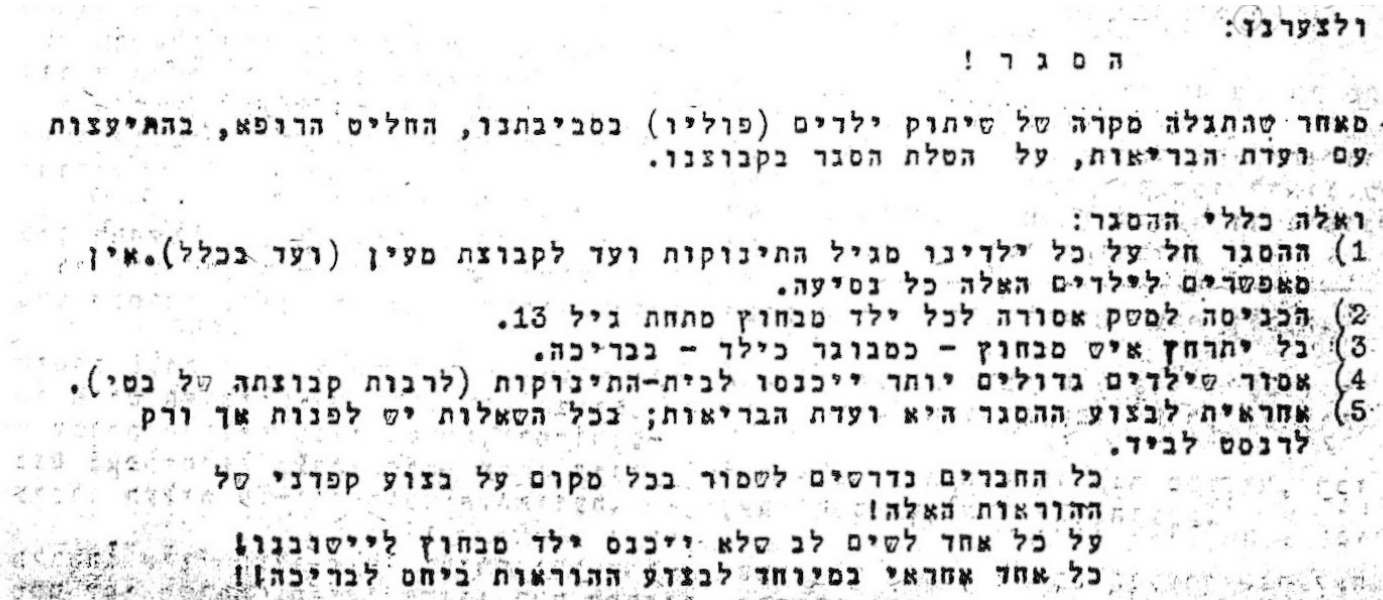
האוכלוסייה ערבית ובשונה מיתר מדינות חצי האי, רוב התושבים הם יושבי קבע (לא בדואים). יותר ממחציתם מוסלמים סונים-שאפעים, האסכולה הכי שמרנית בסונה. המחצית השנייה, תושבים שזהותם זיידית-שיעית: זרם מיעוט בשיעה, שונה מהזרם המרכזי בכך שאינו מכיר ב'תריסר האימאמים' השיעים המסורתיים. בעלי השקפה יותר פרגמטית, שאומרת שהאימאם יכול להיות כל אדם/שליט (לא בהכרח משושלת הנביא) שלא חייב להיות ישר דרך ('צדיק') כמו תריסר האימאמים השיעים המסורתיים. בין הזיידים לשיעים ה'תריסריים' אין יחסי 'חברות טובה'. בעת הזאת, איראן השיעית תומכת במורדים הזיידים בתימן בגלל האויב המשותף שלהם, ערב הסעודית.

7. סולטנות עומאן (שבירתה מִסְקָט) היא לדעתי המעניינת במדינות חצי האי ערב. ממוקמת בקצה הדרום מזרחי של חצי האי וגובלת בצפונה ומערבה בא.א.ע., בערב הסעודית ותימן. החשוב מכל הוא הגבול הימי שיש לה עם איראן במצר הורמוז. לעומאן מובלעת לא קטנה בצפונה של א.א.ע., לחופי מצר הורמוז, אותה 'ירשה' מהשלטון הבריטי. רוחב המצרים במקום הצר ביותר הוא כ-35 ק"מ, אבל המים הרדודים מגבילים את נתיבי ההפלגה (ראו סכסוכי האי אבו מוסה) של מכליות הנפט החדישות. דרך מצר זה עוברים כ-25% מתפוקת הנפט העולמית. המשטר בעומאן, כמו ביתר מדינות האזור, הוא מונרכיה אבסולוטית. הסולטאן ששלט עד השנה, שהיה מאוד אהוד על העם, מת לאחר מחלה

היה היה פינת הארכיון של קיבוץ הזורע

1

הסגר חוזר: בשנות ה-50 התפשטה בארץ מגיפת הפוליו ואלפים חלו במחלה. ביולי 1958 הופיעה המחלה גם בקיבוץ הזורע ובעקבות כך הוטל סגר, בעיקר על הילדים הצעירים. רשימת ההגבלות שלהלן פורסמה ב'בשער' ב-18.7.1958 / צוות הארכיון

קטע 38: מטס של עשרות נשרים בדרך למאגורות הנחש הצמא

להפתעתנו, קלה הרבה יותר מהעלייה, ואחרי שעה וחצי מביא אותנו שביל ישראל אל עוד אחד מהמקומות הכי יפים בעולם. על עין עקב אין צורך להכביר במילים, כי כמעט כל קיבוץ הזורע היה בו, בטיול יובל השבעים לקיבוץ, לפני 14 שנה. פברואר, קצת קריר, אבל הכוח פושט את מדיו וטובל עם תחתוניו במים הקפואים של המעיין. כמובן שעל קפה לא מוותרים, לא כאן ולא ביעד החביב הבא של המסלול – עין שביב. כדי להגיע לעין שביב צריך קודם ללכת כמה קילומטרים **בנחל עקב**. נחל עקב אמור להיות קל להליכה, כמו שכולם זוכרים מטיול יובל השבעים של הקיבוץ. אלא שהיום, אחרי שבוע גשום, הנחל מלא בוץ. החתום מטה מועד, מבצע גלגול צנחנים (למרות ששירת בגולני) ומתבצבץ כולו, לשמחת שאר חברי הכוח. הפדיחה נשכחת רק אחרי הפסקת קפה נוספת בעין **עקב עליון**, שם מצטרף אל כוחותינו שביליסט צעיר מכפר סבא. השביליסט הנחמד הזה עוזר להעביר כמה קילומטרים פחות מעניינים, שמסתיימים עם הירידה אל חורשת הדקלים והצפצפות המקסימות של **עין שביב**, עוד פינה יפה שאף אחד לא שמע עליה, באמצע המדבר. קפה אחרון להיום, ואחריו הליכה קצרה **בנחל שביב**, ממנו מתחיל מעלה קשה אל ציר הנפט. העלייה תלויה מאד, עד שאפילו גיל, דור שני לגדוד הראשון של הפלמ"ח, מתחיל קצת לקטר ולתהות, האם לא התברברנו? סימוני כחול-כתום-לבן מעידים שלא התברברנו, ומביאים אותנו שוב אל קו צינור הנפט מאילת לאשקלון (קצא"א). הדרך הופכת להיות קלה, ואוטוטו מביאה אותנו אל נקודת הסיום – מערות ענק תת קרקעיות, ששמן בישראל הוא: **מאגורות הנחש הצמא**. למי שלא יודע, כלומר למי שאינו דן אשכרי או סעדיה או כל מורה דרך אחר, המערות האלה נחפרו לפני 50 שנה כחלק מפרויקט קצא"א, במטרה לאחסן בהן נפט לשעת חירום (מלחמה נגד איראן, קורונה וכד'). אחרי שנגמרה חפירת הענק הזאת, התברר שאי אפשר לאחסן כאן נפט, כי הוא מחלחל לאדמה. תיאוריית קונספירציה מעניינת טוענת, שהמטרה האמיתית הייתה לאחסן פה אורניום. מכל הדברים האלה, בטוח רק דבר אחד: קטע 38 של 'שביל ישראל' הוא נפלא, ויפה יותר מכל דבר שתמצאו בחו"ל, אפילו אם נמל התעופה בן גוריון כבר נפתח, למרות הקורונה.

קורא שיודע מה זה, או איפה זה "מאגורות הנחש הצמא" – שירים בבקשה את ידו. חוץ מן אשכרי וסעדיה, נראה לי שאין אף מאמת חיובי אחד לנקודת הסיום של קטע 38 של 'שביל ישראל'...

את נקודת ההתחלה של המסלול, דווקא מכירה היטב כל האומה: **שדה בוקר**, קיבוצו של אבי האומה, BG (לפני BB). אחרי כמה קילומטרים קלים, דרך מנחת מטוסו של בן גוריון, מדלג לו הכוח בניחותא במורד **מעלה צין**, ומתחיל לחפש מעבר אפשרי דרך **נחל צין**, הגועש והשוצף מהגשמים של פברואר 2019. 100 מטרים מתווספים ל-22 הק"מ של המסלול, עד שהכוח מוצא כמה סלעים, שמאפשרים לדלג אל צדו הדרומי של נחל צין, נחל האכזב השני באורכו בארץ ישראל (אחרי **נחל פארן**, המון לפני נחל השופט). מעבר קצת מסובך למי שלא רוצה להירטב, אבל קליל לעומת העלייה המאתגרת שמצפה כעת לכוח, אל פסגתו של **חוד עקב** – הר קטום ראש שרואים אותו ממרחק של עשרות ק"מ. העלייה איטית, כדי שלא לחזור על המקרה העצוב של אותו נער מהצופים, שלפני 7 שנים צנח כאן אל מותו, מראש צוק של 70 מ' גובה. הזהירות משתלמת! הכוח מגיע אל תצפית מהממת ביופיייה על **בקעת צין**, ומופתע לגלות שתה הצמחים הנפלא של יוסי שמע רותח כבר בקומקום, ומוכן לשתיה. השמועה על התה הטעים עוברת בנגב במהירות מפה לאוזן, ו**עשרות נשרים** מגיעים ומתחילים לעוף מעל ראשנו, בתקווה שנזמין אותם לטעימה. המטס הזה כל כך מרשים, יחד עם הנוף הנהדר, עד שממש חבל לקום ולעזוב את המקום המדהים הזה! אבל אין ברירה, אם לא נזוז – לא נגיע לעולם לעוד פינה קסומה של הנגב – **עין עקב**. הירידה מהשפיץ של **חוד עקב**,

הפסקת תה בחוד עקב

■ בשם השביליסטים – ניר רענן

פינת התוכנה / בועז בש מרץ'

על "אנחנו יכולים" ו"אנחנו לא יכולים"

הסלוגן המנצח של קמפיין ברק אובמה ב-2008 היה: "Yes We Can!"

הסלוגן משדר אופטימיות והצלחה. הוא מפזר את החשש והפחד הקיים בתוכנו שבעצם "איננו יכולים". אנו נמשכים למי שאומר לנו "אתם יכולים" (כמו מאמני כושר ומפקדים בצבא, למשל) ומאוד רוצים להאמין בכך, אולם מהי האמת? האם אנו באמת תמיד "יכולים"?

מצד אחד, ברור ונכון שהיכולות שלנו הינן הרבה מעבר למה שאנו חושבים ואפילו מאמינים שאנו מסוגלים. כאשר אין לנו ברירה (או שאנו חושבים שאין לנו ברירה) אנו מגיעים להישגים שלא חשבנו שאפשריים עבורנו!

מצד שני, איננו באמת "תמיד יכולים" כמו שלא נגיע לירח עד גיל 21" וכמו שאף פעם לא נוכל לרוץ כמו בולט, לשחק כדורסל כמו ג'ורדן או להגיע להישגים מדעיים כמו איינשטיין. יש גבולות ברורים ליכולות שלנו.

טיפת מיתולוגיה / אהוד דור

המוזות

מְמוֹסִינָה, אלת הזיכרון, זכתה לתנות אהבים עם זאוס, מלך האלים, במהלכם של תשעה לילות רצופים. תשעה חודשים לאחר מכן ילדה מְמוֹסִינָה תשע בנות, כל יום בת אחת. לימים, כאשר גדלו הן היו לתשע המוזות: אלות היצירה, האומנויות, המדעים, המחול, המוזיקה, ההיסטוריה, המחזאות, הספרות והאסטרונומיה. על כל אחת מהתחומים האלה הייתה מופקדת אחת המוזות. באומנות הן הופיעו כשלידן חפץ מתחומן המהווה את סימן ההיכר שלהן.

הן התמקמו על הר הפְּרִנְאָסוֹס תחת הנהגתו של אפולו, שמלבד היותו אל השמש שימש גם כאל האומנויות והיופי. הן נהגו להנעים את זמנם של האלים באולימפוס בשלל כישוריהן. הן היו אלה שהעניקו השראה לכל היוצרים בכל התחומים, אך בעיקר למשוררים, למחזאים, למוזיקאים, לאומנים ולפילוסופים, שהיו נוהגים להעפיל אל הר פְּרִנְאָסוֹס כדי לזכות בהשראתן, לפני שניגשו ליצירה.

מן **המוזות** נגזרו המילים המודרניות: מוזיקה, מוזאון ואפילו מוזאיקה (פסיפס).

שבת שלום (ומלאת השראה)

אהוד דור

בנוסף, כדי להשיג משהו או להצליח במשהו, תמיד צריך גם מרכיב רציני של מזל.

הזמן הנכון, הקישור הנכון, הבחירה הנכונה והמאמץ המתאים, הם דברים שלא ניתן להשיג בכוח הרצון בלבד.

אז מה כן אנחנו תמיד "יכולים"?

אנחנו תמיד יכולים לשפר את הישגים שלנו בעתיד, ביחס לעצמנו ולהישגינו כיום. אם נהיה מוכנים להשקיע

מספיק מאמץ ולוותר על מה שצריך על מנת להתמקד במטרה, נצליח לשפר את עצמנו, יכולותינו והישגינו באופן וודאי!

שבת שלום לכולם וזכרו: על מנת להשיג משהו שאף פעם לא היה לנו, עלינו להשקיע משהו שאף פעם לא השקענו ולחשוב באופן שאף פעם לא חשבנו!

תשע המוזות, פסיפס רומאי מהאי קוס

אין זמן מתאים יותר להתחיל את סיפורי המקרא מאשר עתה, אחרי החגים, עם בוא הסתיו ואחרי קיץ לוחט ומעיק. וגם אנו, שמדי כמה שנים בוראים את עצמנו מחדש, עומדים ממש בימים אלה בפני ניסיון בריאה נוסף, בעידן של קורונה, סגרים, הפגנות ושסע חברתי עמוק.

אלה יאמרו – אנו בוראים את גן העדן, ואלה יחלקו ויטענו שבמו ידינו אנו מגרשים את עצמנו ממנו...

ומהו עץ הדעת, שחלקנו עטים עליו בתאוה, ואחרים מתרחקים ממנו כמו מאש, ועוד מנסים לגונן עליו בלהט חרב מתהפכת, פן מישהו יעז לטעום מפריו – ולהחכים, להשתנות...

לדעתי, הנחש ניצח. פרי עץ הדעת נאכל בימים אלה, ואנו נחשפים לתובנות חדשות.

חדשות? – אולי רנסנס של תובנות ישנות של חברה שפויה, צנועה, סולידרית, שמבקשת הנהגה שפועלת למען הציבור וגם אמינה עליו.

ומה יהיה? – אינני יודע, אך גן עדן ודאי שלא. די לי בזה, שלא יקום איש על אחיו, ובעונו יצטרך עד יומו האחרון להתהלך עם אות קלון על מצחו...

בקיזור – פלונטר רציני, כי בחיים הדברים הרבה יותר

מסובכים מאשר במקרא.

האמת שגם שם, במקורות, זה לא כל כך פשוט.

אלוהים, לכאורה, בורא בהבל פיו עולם קסום מתוך התווה ובוהו, אך גם אצלו הדברים מסתבכים:

ראשית – אחרי שבוע ראשון מטורף של בריאה, ואחרי מנוחת שבת, התברר לו שלא טוב היות האדם לבדו, ובאלתור ישראלי טיפוסי, הוא בורא את האישה מצלע האדם.

והזוג הזה – אדם וחווה, מעשה ידי האל, היו כגולם שקם על יוצרו ועושים בגן העדן כבשלהם, בניגוד למשימתם המקורית: "לעובדה ולשומרה".

אוי לאלוהים, שנאלץ לגרש את יצירי כפיו מגן העדן, לטעת בהם דעת, עצב וכאב.

והרצח הראשון – האם בשביל אלימות חסרת תקדים זו ברא אלוהים עולם?

כבר בדור השני לגולת הכותרת של יצירתו, נאלץ האל להביע את אכזבתו הגדולה: "ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת דמי אחיך מידיך..."

וכך נמשכת הסתירה בין התפתחות האדם לצערו של אלוהים.

החיים מחוץ לגן העדן קשים, מעניינים ומאתגרים... ומאוד לא מוצאים חן בעיני אלוהים:

"וַיֵּרָא ה', כִּי רָכַח רֵעַת הָאָדָם בְּאָרְצוֹ, וְכָל-יֶצֶר מַחְשְׁבֹת לְבוֹ, רָק רָע כָּל-הַיּוֹם. וַיִּנְחַם ה', כִּי-עָשָׂה אֶת-הָאָדָם בְּאָרְצוֹ; וַיִּתְעַצֵּב, אֵל-לְבוֹ." (בראשית ו', ה'-ו')

ואז כמו נזכר במילותיה של נעמי שמר: "לקום מחר בבוקר, ולהתחיל מבראשית".

ופרשת נח היא סיפור הבריאה השנייה: מבול, השוטף ומעלים את הקיים, ודיירי תיבת נח המהווים את תחילתה של האנושות החדשה.

אולי גם בימים אלה, כשמבול הקורונה שוטף אותנו ומבטל את הסדר הישן בעולם, ומחייב אותנו לחשב מסלול מחדש, מה ניתן ללמוד מהמסופר בפרשה?

אלוהים מבטיח:

"...לא-אסף לְקַלֵּל עוֹד אֶת-הָאָדָמָה בְּעֵבוֹר הָאָדָם, כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע מִנְעֻרָיו..." (בראשית ח', כ"א)

האם הנגיף ינהג כמו אלוהים? – לא בטוח.

וסילי קנדינסקי, קומפוזיציה VI (המבול), 1913, מוזאון הרמיטאג', סן-פטרבורג. "וְהַיּוֹם גָּבְרוּ מָאֵד מָאֵד עַל הָאָרֶץ וַיִּכְסוּ כָּל הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם. וַיִּגְוַע כָּל בָּשָׂר... כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאִפְיוֹ מִכָּל אֲשֶׁר בְּחַרְבָּה מֵתוֹ. וַיִּמַח אֶת כָּל הַיְקוּמָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה..." (בראשית ז', י"ט-כ"ג)

יושרה, שותפות, סולידיות, עוצמה תרבותית וטכנולוגית. ולאורו נחיה בעולם טוב, נכון, צנוע וחיביב על הבריות. כשהמקרא הכריז ש"יצר לב האדם רע מנעוריו", אולי הוא רמז לנו, שכל כמה דורות עולמנו זקוק להתנער ולהתחדש, על ידי מבול והתחלה מבראשית!?

■ שבת שלום!

בלי שום קשר ליצר לב האדם, ברכתה או קללתה של האדמה תלויה בנו, ובנו בלבד. האתגר גדול, היכולות גבוהות, אך האמון והאמונה – לא משהו. לאחר המבול נטע נח כרם וישתכר מיינו, כלומר איבד את הקשר למציאות. ואנו – אולי נבנה מגדל: מגדלור של ערכים – אחריות,

אחרי הכל שיר

ילדי התקופה / ויסלבה שימבורסקה

מפולנית: רפי וייברט

אֲנַחְנוּ יְלָדֵי הַתְּקוּפָה,
הַתְּקוּפָה הַיָּא פּוֹלִיטִית.

כָּל הַמַּעֲשִׂים הַיּוֹמִיּוֹמִים
אוּ הַלִּילִיִּים שְׁלָךְ, שְׁלָנוּ, שְׁלָכֶם
הֵם מַעֲשִׂים פּוֹלִיטִיִּים.

תִּרְצָה אוּ לֹא תִרְצָה,
לִגְנִים שְׁלָךְ עֶבֶר פּוֹלִיטִי,
לְעוֹר גֶּן פּוֹלִיטִי,
לְעִינַיִם הַבֵּט פּוֹלִיטִי.

כִּד אוּ אַחֲרֵת
לְכָל דְּבָרֶיךָ הַדְּהוּד,
לְכָל שְׁתִּיקוּתֶיךָ הַשְׁתַּמְעוּת
פּוֹלִיטִיִּים.

אִף בְּלִבְתֶּךָ בְּסִבֵּךְ הַיַּעַר
אֲתָה צוֹעֵד צְעָדִים פּוֹלִיטִיִּים
עַל קַרְקַע פּוֹלִיטִית.

[...]

אֵינְךָ חֵיב לְהִיּוֹת בֶּן-אָנוּשׁ
כִּדֵי לְהִיּוֹת בְּעַל מְשֻׁמְעוֹת פּוֹלִיטִית.
דֵי בְּכֶךָ שְׁתִּהֶיָּה נִפְטָ גְלָמִי,
מִסְפּוֹא מְרָכָז, חֹמֶר גָּלֶם מְמַחֲזֵר.

אוּ אִף שְׁלַחַן יִשִּׁיבוֹת, שְׁעַל צוֹרְתוֹ
הַתּוֹכַחוּ חֲדָשִׁים אֲרָכִים:
מִסְבִּיב לְאִיָּה שְׁלַחַן יֵשׁ לְשֵׁאת-וְלָתֵת
עַל-אוֹדוֹת חַיִּים וּמָוֹת, עָגַל אוּ מְרָבַע.

בֵּינְתַיִם אֲנָשִׁים נְהָרְגוּ,
חַיּוֹת גְּנוּעוּ,
בְּתַיִם עָלוּ בְּלִהְבוֹת
וְשׂוֹדוֹת צָמְחוּ פָּרָא
כְּמוֹ בַּתְּקוּפוֹת קָדָם
פְּחוֹת פּוֹלִיטִיּוֹת.

תודה ללאה פלג, שהעבירה את השיר לפרסום

סוף פסוק

“אי שם, מעבר לנכון ולא נכון, ישנו גן.
אני אפגוש אותך שם.”

- ג'לאל א-דין רומי

לוח מודעות

נצל אובה!

לאפרת ואליאב פרייס
בהולדת הנכד אור
בן לענבר ואיציק
שפע ברכות לכל בני המשפחה

נצל אובה!

למלכה שלח
בהולדת הנכדה תמר
בת לעדי ועופרי
זר ברכות למשפחה המורחבת

10 שאלות ותשובות עם איציק ניב

גיל: 75. מצב משפחתי: נשוי מזה 52 שנים לדרורה. אבא של שני (48), סגל (44), ניצן (41) וזהר (37) וסבא ל-8 נכדים ו-2 נינים. **מקצוע:** חשמלאי בכל רמ"ח אבריו, מהיום הראשון בהזרוע ב-1968, עת השתלב בעבודה בחשמליה. לאחר הפוגה קלה, לטובת ריכוז הבניין, המשיכו ידיו לגעת בחשמל – 5 שנים במדגה ובהמשך, במשך שנים רבות (עד לפני 3 שנים), בעבודה באחזקה של פלסטופיל. כיום, בצד היותו פנסינור, מתפקד בהתנדבות כאחראי לתחזוקה ולגיבון בבית שקמה.

שתרצה, רק קודם תהיו שנה בהזרוע". מיד כשהגעתי להזרוע השתלבתי בחשמליה, התלהבתי מחיי התרבות של היקים וראיתי כי טוב. הרצון נשאר כל השנים איפשהו בלב פנימה, אבל כבר לא יתממש.

7 משהו שאתה שואף להגשים בעתיד?

א. להמשיך לעזור לדור הותיק בבית הסעודי [דרורה מוסיפה: הוא שם חצי פסיכולוג].

ב. בנוסף, הייתי מאוד רוצה לדעת לכתוב בערבית. בזכות לימודי השפה הערבית בתיכון ביגור, ולאחר מכן בבית הספר למבוגרים במועצה אזורית מגידו, אני מדבר חופשי ומנצל זאת לשיחה עם העובדות בבית הסעודי, אבל לקרוא ולכתוב יוסיף לי בהכרת השפה.

8 ספר משהו שלא יודעים עלייך.

איך הכרתי את דרורה: לאחר השירות בצנחנים חזרתי לקיבוץ. כעבור זמן ביקשתי לצאת לשנת שירות (מה שנקרא שיון-שיון) ונשלחתי לשרת כמ"פ של היאחזות הנחל בקציעות (סוף העולם...). דרורה הייתה מ"כית (מפקדת כיתה) באותה היאחזות. הגיעו ימי ההמתנה לפני מלחמת ששת הימים, 1967. כוחות צה"ל התחילו להגיע לאזור, לקראת כניסה לסיני.

עם הכוחות הגיע קוטי אדם, שהיה אז מח"ט 99 ושהיאחזות הייתה תחת פיקודו. קוטי 'פזל' על החדר בו גרה דרורה וציווה בפקודה, שהיא תעבור ל... חדר שלי. כמו כן, ניתנה הפקודה לאייש את החפירות סביב היאחזות – בכל עמדה חייל וחיילת. דרורה, שהייתה בדרגה הבכירה בין הבנות, אמרה ש"מגיע לה" להיות בעמדת הפיקוד שלי. שם הכל התחיל... [ראו תמונה מצורפת מתקופת היאחזות]. לאחר השחרור המשכתי לשרת במשך 25 שנה בצנחנים, כולל צניחות עד גיל 55. שוחררתי בדרגת סגן אלוף.

9 תכונה אחת בך, שהיית שמח להיפרד ממנה.

עקשנות ללא גבול, אי ויתור על פרטים קטנים וגדולים ואני לא יודע להפסיד. אני משלם על זה לא פעם מחירים ביחסי אנוש [דרורה מוסיפה: זה נהיה יותר טוב עם השנים].

10 משהו שמפריע לך ומשהו שאתה אוהב בהזרוע?

מפריע: א) כל נושא הרכב והחניות בתוך הקיבוץ, במקומות שמותר ושסאסור ושבלתי אפשרי, בלי התחשבות מינימלית. כך גם ההפקרות בנסיעה חסרת הזהירות ברחבי הקיבוץ. ב) מיקום הרפת במרכז הקיבוץ, על הריחות הנלווים, שפוגעים באיכות החיים. **אוהב:** אהבתי מאוד את רמת התרבות שהנחילו לקיבוץ היקים. כמו-כן, אני מאוד מעריך את העזרה שניתנת אצלנו לאנשים חריגים, וכמובן – את היופי של הרי המנשה ונחל השופט, שמגיעים לקרסוליים של "ההר הירוק תמיד" ונחל יגור...

תודה לאיציק ניב, על גילוי הלב והנכונות לחשוף מעט מעצמו לכולנו. להתראות בעיתון הבא עם 'גיבור' או 'גיבורה' נוספים, שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם. ובינתיים, תחשבו מה אתם הייתם עושים. ריאיון: דני נהב

1 זיכרון מעניין מהילדות (יותר נכון – מגיל הנעורים)?

א. כילד נקראתי ביגור, הקיבוץ בו נולדתי והתבגרתי, "ילד פרח". מגיל 12 הייתי אחראי להוצאת פקעות של פרחים ושתילתם בעציצים, כמו גם להעברת פקעות לטבע שסבב את הקיבוץ. אני זוכר שהייתי אחראי להוצאת פקעיות של רקפות מאדמת הכרמל ולשתילתן בעציצים למכירה. לעומת זה, פגשתי פעם את מנהל המחלקה הבוטנית באוניברסיטת ירושלים, שסיפר לי שמצא בחורשת הארבעים בכרמל פרח יקינטון. שאלתי אותו באיזה שנה? הוא ענה: "כשהייתי בן 17". ענית לו: "אני בגיל 14 שתלתי אותם שם" (סיפור אמיתי).

ב. גדלתי בקבוצה של 50 ילדים, רק מיגור, כשהגענו לכיתה ח', אחד החבר'ה נהג לגנוב טרקטור ולצוד' אותנו לטובת לימוד הנהיגה, כמובן בלי אישור ורשות. פעם אחת מצא אותי והעלה אותי על הטרקטור, הסביר לי היכן הקלאץ' והיכן הברקס, הכניס את הטרקטור להילוך וקפץ ממנו. אני מצאתי את עצמי דוהר על הטרקטור מבלי לדעת כיצד לעצור אותו. בלית ברירה, נסעתי לכיוון ערימת אבנים שהיוותה מסד לול. הטרקטור נעצר, אבל מבנה הלול נהרס כליל. מה עשו לך? כלום.

2 מה הדבר האחרון שחיפשת ב'גוגל'?

"קליקרפה אמריקאית" (Callicarpa Americana). אני חובב מושבע של פרחים [ראו שאלות 1 ו-3] וכל פרח חדש שאני פוגש מעניין אותי ואני לומד עליו. יש לי בין כתובות הפלאפון רישומים של כל אותם פרחים שהכרתי – השם של הפרח, הסימנים המאפיינים וצילום שלו. לאחרונה נתקלתי באותו פרח יפה – הקליקרפה האמריקאית, שסקרן אותי.

3 מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

פרחים!!! לפני 63 שנים החלטתי לעשות אלבום תמונות עם צילומים של פרחים, לפי צבע ועם הסיפור של כל פרח. מאז אני מתמיד לאסוף כל פרח שפוגש, לומד עליו ואם אני לא יודע לזהות פרח כלשהו, יש לי בוטנאים מומחים שעוזרים לי. כל הטיוולים שאני עושה עם משפחתי ובמסגרות נוספות, מכוונים לפי פרחים בעונות השנה השונות.

4 מהו החטא הקטן שלך ("גילטי-פלד'ר")?

מאז הצבא, יש לי חולשה ל'אגוז' ועד היום אני חוטא באכילתו, על אף שכמו רבים, גם לי יש כיום סוג של סכרת. לאגוזי יש בבית מקום מסתור מיוחד, בין זוגות הלבנים בארון הבגדים ובשעות לחץ או פינוק, אני שולף בהחבא את אחד החטאים המוסתרים... הנכד שלי אור, גילה את המסתור ונהיה שותף פעיל בחטא הטעים הזה.

5 אם היו נותנים לך שעה – היכן בעולם היית הכי רוצה להיות?

ניו-זילנד. אני מת להגיע לשם, בעיקר מפני שיש שם את כל הפרחים שאפשר רק לרצות לראות. לצערי, אני מודע לכך שכבר לא אגיע לשם ואיאלץ להסתפק בתמונות.

6 מהו הפספוס שלך?

לצערי, לא יצא לי לחיות עם דרורה ביגור, מקום שעד היום אני רואה בו בית. רות, אימא של דרורה, אמרה לי: "קח את דרורה לאן